

Sławomir KRZYŻANOWSKI*
Jacek PIONTEK

UŻYCIE KOMPANII WSPARCIA PODCZAS REALIZACJI ZADAŃ WSPARCIA OGNIOWEGO

W artykule zostały zawarte treści związane z wybranymi problemami użycia kompanii wsparcia ugrupowanej plutonami podczas realizacji zadań wsparcia ogniowego. Ponadto zwrócono uwagę na sposób ostrzału celu rażącego całością kompanii wsparcia oraz procedury określana nastaw z uwzględnieniem plutonowych stanowisk ogniowych.

Słowa kluczowe: kompania wsparcia, wsparcie ogniowe, działania bojowe

WSTĘP

Problematyka użycia i działania kompanii wsparcia nie znajduje w literaturze specjalistycznej szerszego odzwierciedlenia. Szczególnie dotyczy to procedur wykonywania zadań ogniowych przez kompanię wsparcia rozmieszczoną na stanowisku ogniowym oddzielnie plutonami. Realizacja zadań ogniowych dwoma plutonami, rozmieszczonymi na oddzielnych stanowiskach ogniowych, stwarza trudności, które szczególnie się uwidaczniają w sferze związanej ze strzelaniem i kierowaniem ogniem. Wynika to przede wszystkim z braku jednoznacznych ustaleń. Procedury określone w Instrukcji strzelania i kierowania ogniem¹ nie są adekwatne do obowiązujących struktur i procedur działania kompanii wsparcia. Priorytetem w przyjętych rozwiązaniach było przyjęcie założenia, że rozwiązania te powinny funkcjonować dla kompanii wsparcia mającej obecnie obowiązującą strukturę organizacyjną i wyposażenie. Celem artykułu jest wskazanie tych obszarów, w których brakuje jednoznaczności postępowania i zaproponowanie możliwych do zaakceptowania realnych rozwiązań.

* mjr mgr inż. Sławomir KRZYŻANOWSKI, kpt. mgr inż. Jacek PIONTEK – Instytut Dowodzenia Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych

¹ W dalszej treści w celu skrócenia „Instrukcja strzelania i kierowania ogniem artylerii. Dywizjon, bateria, pluton, działo” będzie nazywana „Instrukcją strzelania”.

1. REALIZACJA ZADAŃ WSPARCIA OGNIOWEGO

Analizując możliwości wykonywania zadań ogniowych całością kompanii wsparcia ugrupowanej plutonami do jednego celu, należałoby zwrócić uwagę na następujące problemy:

- sposób ostrzału celu grupowego;
- możliwości realizacji wstrzeliwania jednym plutonem;
- możliwości wykorzystania wyników tworzenia celów pomocniczych utworzonych w plutonach w procesie określania nastaw.

Poniżej podjęta została próba rozwiązania właśnie tych problemów. Wskazanie możliwych rozwiązań, niebędących w sprzeczności z instrukcją strzelania, powinno przyczynić się do bardziej skutecznego wykonywania zadań ogniowych przez kompanię wsparcia ugrupowaną plutonami. Opisane rozwiązania zostały zweryfikowane poprzez praktyczne strzelania amunicją bojową na kursie dowódców batalionów i kompanii wsparcia, odbywającym się w Centrum Szkolenia Artylerii i Uzbrojenia w Toruniu w dniach 14 – 18.03.2010 r.²

Poniższa analiza prowadzona jest w oparciu o obowiązującą strukturę organizacyjną oraz uzbrojenie i wyposażenie kompanii wsparcia batalionu zmechanizowanego. Kompania wsparcia wykonuje zadania bezpośredniego wsparcia ogniowego pododdziałów batalionu. W celu realizacji zadań wsparcia ogniowego wojsk rozwija się ona w ugrupowanie bojowe³ całością lub plutonami. Niezależnie od przyjętego wariantu ugrupowania bojowego powinno ono zapewnić wykonanie zadań w nakazanym pasie odpowiedzialności ogniowej batalionu, pełne wykorzystanie jej możliwości bojowych, możliwość szybkiego manewru w toku walki oraz najmniejszą wrażliwość na uderzenia środków rażenia przeciwnika.

Realizacja zadania ogniowego kompanią wsparcia do jednego celu ze stanowiska ogniowego zajętego całością jest klasycznym sposobem realizacji zadań w artylerii. Nastawy do celu określane są dla moździerza kierunkowego do środka celu. Ogień wszerek celu rozkładany jest przez przyjęcie odpowiedniego snopa. W głąb celu ogień rozkładany jest, w zależności od jego głębokości, poprzez przyjęcie odpowiedniej liczby nastaw celownika. Tego typu zadania najczęściej realizowane są na ćwiczeniach taktycznych ze strzelaniem amunicją bojową w batalionach zmechanizowanych. Dowódcy kompanii wsparcia wykonują je bez problemów. Coraz częściej stosuje się zdecentralizowane użycie kompanii wsparcia – plutonami na kierunkach wspieranych kompanii. Poprzez takie przyjęcie ugrupowania bojowego zyskujemy zwiększenie żywotności plutonów oraz możliwości rażenia celów w szerszym pasie. Zmniejszają się jednak możliwości ogniowe kompanii wsparcia, ponieważ rozkładają się na dwa plutony. Dowódca kompanii wsparcia powinien, przy tak przyjętym ugrupowaniu bojowym, posiadać możliwość wykonania zadania ogniowego do jednego celu. Taka możliwość oczywiście istnieje, lecz należy podkreślić, że sposób ten nie jest

² Kurs taki odbywa się corocznie i jest organizowany przez Szefostwo Wojsk Rakietowych i Artylerii we współpracy z Katedrą Wsparcia Akademii Obrony Narodowej oraz Zakładem Wojsk Rakietowych i Artylerii Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych.

³ Ugrupowanie bojowe to celowe rozmieszczenie w terenie sił i środków do wykonania zadań w walce. Patrz: *Regulamin działań taktycznych artylerii (kompania wsparcia)*, Warszawa 2001, s. 10.

realizowany na ćwiczeniach taktycznych. Wynika to przede wszystkim z braku jednoznacznych procedur wykonywania zadań ogniowych.

Sposób realizacji zadań ogniowych przez kompanię wsparcia ugrupowaną plutonami uzależniony jest między innymi od następujących czynników:

- przyjętego punktu określania nastaw dla moździerzy kierunkowych plutonów;
- przyjętego sposobu ostrzału celu;
- sposobu określania nastaw do ognia skutecznego.

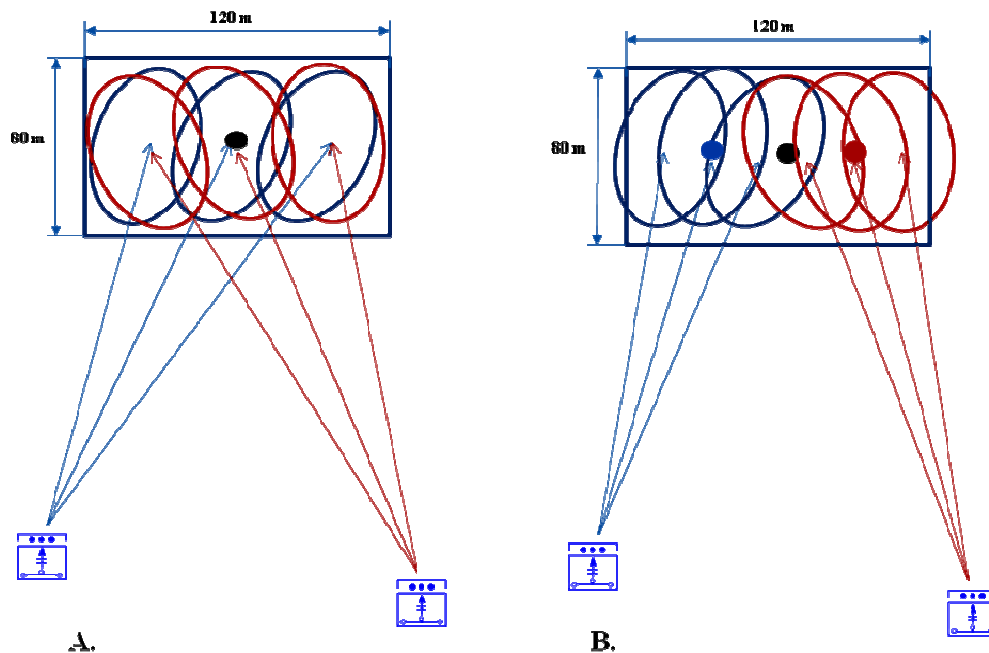
W klasycznym ujęciu nastawy do ognia skutecznego określa się do środka celu dla moździerza kierunkowego kompanii wsparcia. W ugrupowaniu bojowym plutonami, nastawy do celu mogą być określane dla moździerzy kierunkowych plutonów:

- do środka celu;
- do środka odcinków plutonowych, wyznaczanych w trakcie wykonywania zadania ogniowego.

Niezależnie od przyjętego wariantu, ogień wszerek rozkładany jest przez przyjęcie odpowiedniego snopa w zależności od szerokości ostrzeliwanej powierzchni celu.

W wariacie A – na podstawie szerokości celu, w wariacie B – na podstawie szerokości odcinka plutonowego. Ogień w głąb rozkładany jest w zależności od głębokości celu.

W przedstawionej sytuacji na rys. 1 głębokość celu nie przekracza 100 m, stąd przyjęta została jedna nastawa celownika⁴.

Rys. 1. Sposób rozłożenia ognia w zależności od przyjętego punktu określania nastaw:
A – nastawy określane do środka celu, B - nastawy określane do środków odcinków plutonowych

Źródło: Opracowanie własne

⁴ Instrukcja strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działo, cz. I, Warszawa 1993, pkt. 214.

W trakcie wykonywania zadania ogniowego istotne jest rozłożenie ognia równomiernie na całej szerokości i głębokości celu. Bardziej równomierne rozłożenie ognia można uzyskać niewątpliwie, wyznaczając punkty określania nastaw dla każdego plutonu. Wyznaczenie punktów określania nastaw dla plutonów w praktycznym działaniu jest bardzo trudne i w znacznym stopniu wydłuża czas wykonania zadania ogniowego. Należy wziąć pod uwagę występowanie zjawiska rozrzutu. Moździerze strzelają górną grupą kątów, które charakteryzuje wysoka wierzchołkowa i długi czas lotu pocisku. Te dwa czynniki znacznie wpływają na wartości uzyskiwanego rozrzutu podczas strzelania⁵. Stąd można przyjąć, że określając nastawy do środka celu dla moździerzy kierunkowych plutonów, uzyskamy poprzez zjawisko rozrzutu bardzo zbliżone rozłożenie ognia na całej powierzchni celu, tak jakby to miało miejsce w przypadku określania nastaw do wyznaczonych punktów celowania dla poszczególnych plutonów. Zyskujemy przy tym skrócenie czasu wykonania zadania ogniowego, który biorąc pod uwagę dynamikę współczesnych działań bojowych, powinien być zminimalizowany.

Na rysunku 1 przedstawiono cel o głębokości 80 m. Zakładając, że jest to cel obserwowany – wyznaczmy do rażenia tego celu jedną nastawę celownika. Pozostaje pytanie: *Jaki przyjąć sposób ostrzału celu w sytuacji, gdyby był to cel nieobserwowany? Jaki przyjąć sposób ostrzału celu obserwowanego, gdy jego głębokość wyniesie 150 m?*

Zgodnie z procedurami zawartymi w instrukcji strzelania, cel należy razić na trzech nastawach celownika, ze skokiem równym 1/3 jego głębokości. Tak należałoby postąpić podczas rażenia celu grupowego przez kompanię wsparcia ugrupowaną całością. W przedstawionej sytuacji zadanie ogniowe można wykonać dwoma sposobami:

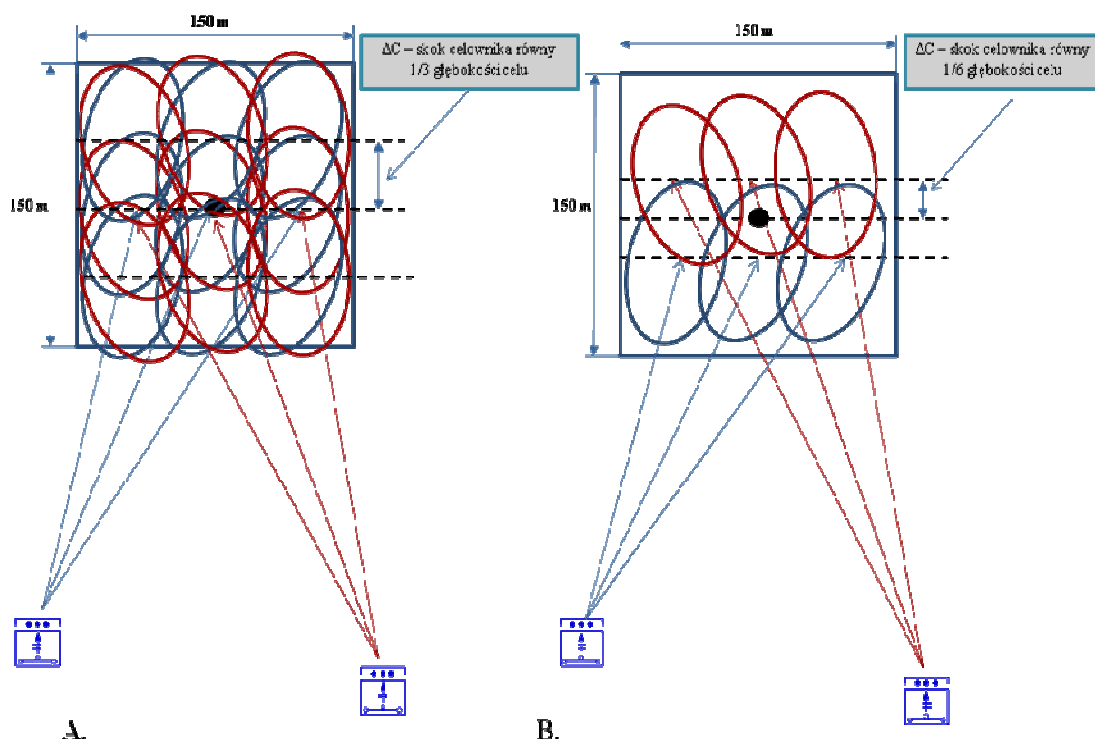
1. Plutony wykonują zadanie na trzech nastawach celownika, ze skokiem równym 1/3 głębokości celu. Rażenie celu rozpoczynają na nastawie celownika do środka celu, druga nastawa powiększona, a trzecia zmniejszona o skok celownika.
2. Plutony wykonują zadanie na jednej nastawie celownika. Pierwszy pluton na nastawie celownika zmniejszonej od środka celu o skok równy 1/6 głębokości celu, drugi pluton na nastawie celownika powiększonej od środka celu o skok równy 1/6 głębokości celu.

Przedstawione warianty wykonania zadania są zgodne z instrukcją strzelania⁶. Sytuację przedstawiono na rysunku 2.

Powstaje zatem pytanie, w jakich sytuacjach zastosować przedstawione rozwiązania. Porównajmy zasady strzelania obowiązujące podczas strzelania dywizjonem. Można przyjąć w uproszczeniu, że strzelanie dwoma plutonami kompanii wsparcia do jednego celu na trzech nastawach celownika jest podobne do strzelania w nakładkę w dywizjonie. Natomiast strzelanie dwoma plutonami kompanii wsparcia do jednego celu na dwóch nastawach celownika jest zbliżone do strzelania z ustopniowaniem dwiema bateriami w dywizjonie.

⁵ *Strzelanie i kierowanie ogniem artylerii naziemnej*, Warszawa 1987, s. 293.

⁶ *Instrukcja strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działko*, Warszawa 1993, pkt. 189.

Rys. 2. Sposób ostrzału celu grupowego:
 A – ostrzał celu na trzech nastawach celownika przez każdy pluton, B - ostrzał celu na dwóch nastawach celownika – każdy pluton na jednej nastawie celownika

Źródło: Opracowanie własne

Analizując zasady wyboru sposobu ostrzału celu zawarte w instrukcji strzelania, możemy założyć, że w kompanii wsparcia razimy cel grupowy z dwóch stanowisk ogniowych na trzech nastawach celownika, jeżeli charakteryzuje się ograniczonymi możliwościami manewrowymi oraz jego wymiary nie przekraczają wartości maksymalnych dla kompanii wsparcia. Natomiast strzelanie dwoma plutonami kompanii wsparcia do jednego celu, na dwóch nastawach celownika zastosujemy wówczas, gdy wymiary celu nie przekraczają wartości maksymalnych dla kompanii wsparcia, cel charakteryzuje się dużymi możliwościami manewru (pluton moździerzy samobieżnych, samobieżne działa przeciwlotnicze) oraz podczas rażenia siły żywej i środków ogniowych będących bezpośrednio obiektami ataku⁷.

Wymiary celu grupowego rażonego ogniem ześrodkowanym kompanii wsparcia nie powinny przekraczać wartości podanych w tabeli 1. Gdy wymiary celu przekraczają maksymalne dopuszczalne wartości i nie ma możliwości podziału na odcinki plutonowe, można prowadzić ogień do nierzalcznych elementów tego celu.

⁷ Instrukcja strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działo, Warszawa 1993, pkt. 8.

Tabela 1. Największe wymiary celu grupowego rażonego ogniem kompanii wsparcia⁸

Pododdział	Liczba moździerzy	Wymiary celu	
		Szerokość (m)	Głębokość (m)
Kompania wsparcia	6/8	300/400	200
Pluton	3	150	150

W przypadku, gdy wymiary celu przekraczają wartości maksymalne, cel może być rażony tylko z podziałem na odcinki plutonowe. Ostrzał celu bez podziału na odcinki plutonowe w kompanii wsparcia ugrupowanej plutonami prowadzi się zatem na trzech nastawach celownika albo z ustopniowaniem.

Decyzję o sposobie ostrzału celu podejmował będzie dowódca kompanii wsparcia - oficer wsparcia ogniowego batalionu zmechanizowanego. Wyrazi ją poprzez odpowiednią komendę ogniową przekazywaną dowódcom plutonów. Przykładowa komenda podczas realizacji zadania ogniowego na dwóch nastawach celownika powinna przedstawiać się następująco: „Wisła stój. Obezwładnić. Cel VC 7001 Bateria moździerzy. Okno – 1: 34-21, 2134, wys. 128. **Ustopniowanie.** Szerokość 0-60, głębokość 150. 2 pociski szybkim ładować. Tu Wisła”. Przykładowa komenda podczas realizacji zadania ogniowego na trzech nastawach celownika powinna przedstawiać się następująco: „Wisła stój. Obezwładnić. Cel VC 7506 Bateria moździerzy. Okno – 1: 34-21, 2134, wys. 128. **3 celowniki.** Szerokość 0-60, głębokość 150. Po 2 pociski szybkim ładować. Tu Wisła”⁹. Element komendy w postaci „3 celowniki”, nie znajduje swojego odzwierciedlenia w instrukcji strzelania. Podanie w komendzie: „w nakładkę” byłoby błędem, gdyż ostrzał celu plutonami na trzech nastawach celownika, nie oznacza wcale, że strzelamy w nakładkę. Strzelanie w nakładkę ma miejsce podczas wykonywania zadania ogniowego trzema bateriami w dywizjonie artylerii. Ponadto podczas wykonywania zadania ogniowego w nakładkę każda bateria rozpoczyna ostrzał celu na innej nastawie celownika. W przypadku kompanii wsparcia możemy jedynie mówić o strzelaniu do celu na trzech nastawach celownika, stąd bardziej zasadne jest podanie w komendzie przez dowódcę kompanii wsparcia słów „**3 celowniki**”.

Sposób realizacji zadań ogniowych przez kompanię wsparcia uzależniony jest także od sposobu określania nastaw do ognia skutecznego. Biorąc pod uwagę wyposażenie kompanii wsparcia oraz możliwości realizacji zasadniczych przedsięwzięć strzelania i kierowania ogniem, mających wpływ na dokładność określania nastaw (przygotowanie balistyczne i meteorologiczne¹⁰), należy założyć, że podstawowym

⁸ Opracowano na podstawie, *Instrukcji strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działło*, Warszawa 1993, pkt. 188.

⁹ Tamże, pkt. 330.

¹⁰ Możliwości realizacji przedsięwzięć przygotowania meteorologicznego i balistycznego w kompanii wsparcia są niewielkie. Brak na wyposażeniu batalionu zmechanizowanego stacji meteorologicznej zestawiającej komunikat meteorologiczny, uniemożliwia określanie nastaw na podstawie pełnych danych. Wykorzystanie przybliżonych komunikatów meteośrednich zestawionych w kompanii wsparcia jest bardzo ograniczony. Brak na wyposażeniu kompanii wsparcia stacji balistycznej uniemożliwia określenia dla posiadanych partii prochu odchyłek na właściwości partii prochu niezbędnych podczas określania nastaw na podstawie pełnych danych. Szerzej na ten temat:

sposobem określania nastaw w kompanii wsparcia będzie wstrzeliwanie lub przeniesienie ognia. W sytuacji ugrupowania bojowego plutonami należałoby się zastanowić, kiedy wyniki wstrzeliwania jednego plutonu można wykorzystać przez drugi pluton. Według Instrukcji strzelania wstrzeliwanie celów jedną baterią jest możliwe, gdy zachowano następujące warunki:

- przygotowanie geodezyjne stanowisk ogniowych wykonano z dokładnością spełniającą wymagania przygotowania nastaw na podstawie pełnych danych o warunkach strzelania lub wykonano je w sposób scentralizowany;
- stanowiska ogniowe znajdują się w jednym rejonie przy odstępach między bateriami nieprzekraczających 1 km;
- uwzględniono różnice odchyłek prędkości początkowej dział kierunkowych baterii i działa kontrolnego dywizjonu;
- strzelanie prowadzi się jedną partią ładunków, a podczas strzelania różnymi partiami wprowadza się poprawki na różnice donośności partii ładunków¹¹.

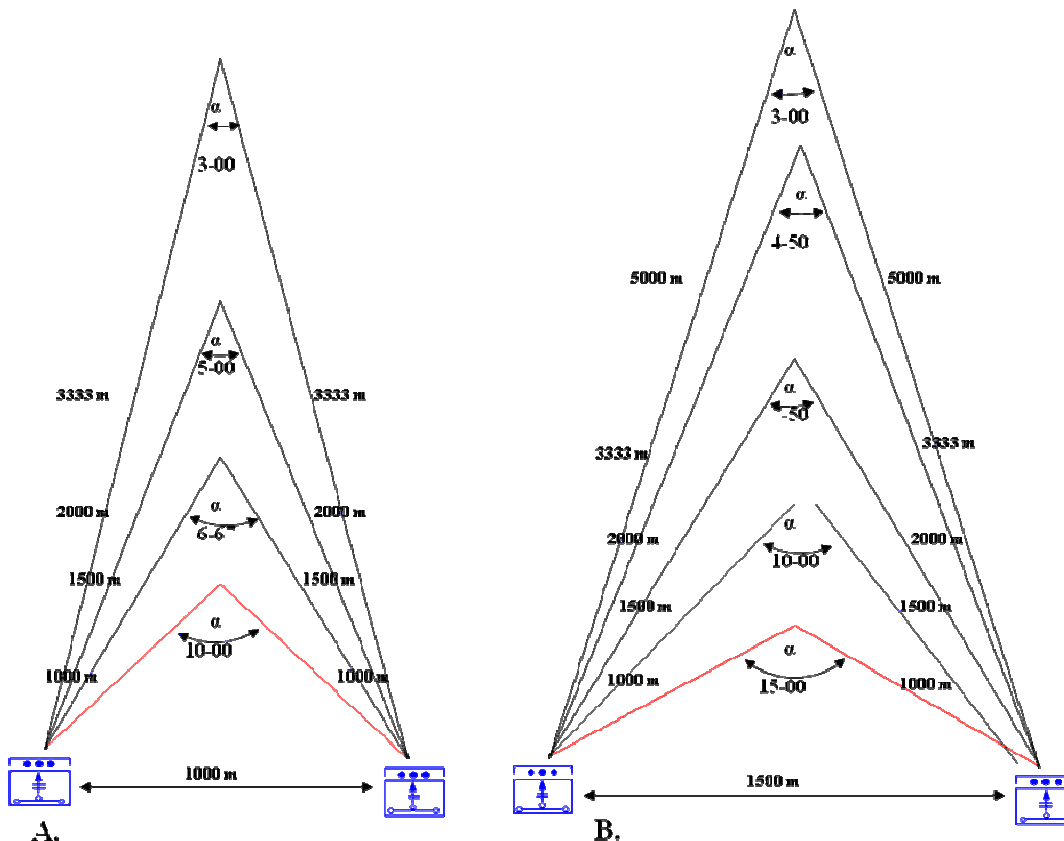
Czy przedstawione zapisy można zastosować do kompanii wsparcia? Pojęcie różnic odchyłek prędkości początkowych moździerzy kierunkowych wynikających z zużycia luf nie istnieje, stąd ten punkt w naszych rozważaniach można pominąć. Zakładając, że w kompanii wsparcia posiadamy jedną partię prochu, oraz że przygotowanie geodezyjne stanowisk ogniowych wykonano z wymaganą dokładnością, pozostaje do rozstrzygnięcia problem oddalenia od siebie plutonowych stanowisk ogniowych. Jeżeli stanowiska ogniowe rozmieszczone są w pobliżu, to donośności i kierunki strzelania do celu różnią się nieznacznie, a więc wpływ meteorologicznych warunków strzelania będzie praktycznie jednakowy dla obu plutonów i w pełni wyeliminowany podczas wstrzeliwania celu jednym plutonem. Wielkości poprawek donośności i poprawek kierunku zmieniają się wraz ze zmianą kierunku strzelania, ponieważ zmienia się kąt wiatru, co powoduje zmiany wielkości składowych wiatru (podłużnej i poprzecznej). W instrukcji strzelania założono, że w dywizjonach artylerii stanowiska ogniowe baterii rozmieszczone są w jednym rejonie, gdy odległości między nimi nie są większe niż 1000 m. Czy takie samo założenie można przyjąć za zasadne w kompanii wsparcia ugrupowanej plutonami? Zakładamy, że podczas określania poprawek do ognia skutecznego na podstawie wstrzeliwania, określone są one dla konkretnego kierunku strzelania. Jeżeli drugi pluton wykonywałby zadanie ogniowe w tym samym kierunku, bez problemu mógłby wykorzystać wstrzelane poprawki. Mógłby je również wykorzystywać, gdyby kierunek strzelania nie różnił się więcej niż 3-00, gdyż ta właśnie wartość przyjmowana jest jako graniczna podczas przeniesienia ognia¹². Podczas oddalenia stanowisk ogniowych od siebie o 1000 m, różnica kierunków strzelania do jednego celu będzie mniejsza od 3-00, gdy odległość strzelania będzie większa niż 3333 m. Podczas oddalenia stanowisk ogniowych od siebie

S. Krzyżanowski, *Wybrane problemy użycia i działania kompanii wsparcia*, Zeszyty Naukowe – wydanie specjalne, WSOWL, Wrocław 2005, S. Krzyżanowski, *Określanie sumarycznej odchyłki prędkości początkowej w kompanii wsparcia*, [w:] „Zeszyty Naukowe WSOWL”, Wrocław 2006, K. Bugno, S. Krzyżanowski, *Kierowanie ogniem kompanii wsparcia*, Praca naukowo – badawcza, Wrocław 2006.

¹¹ *Instrukcja strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działo*, cz. I, Warszawa 1993, pkt. 168.

¹² Tamże, pkt. 145, s. 60.

o 1500 m, różnica kierunków strzelania do jednego celu będzie mniejsza od 3-00, gdy odległość strzelania będzie większa niż 5000 m (rys. 3, tabela 2).

Rys. 3. Różnice kierunków strzelania poszczególnych plutonów podczas rażenia jednego celu:
 A – oddalenie stanowisk ogniowych 1000 m, B - oddalenie stanowisk ogniowych 1500 m

Źródło: Opracowanie własne

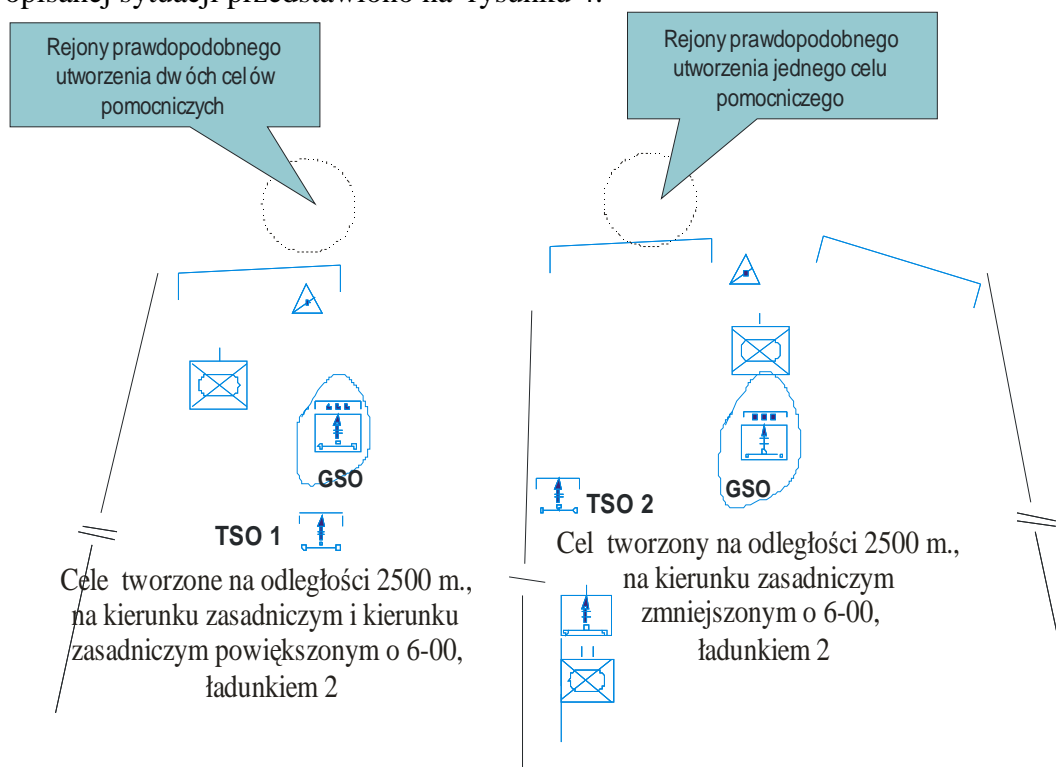
Tabela 2. Różnice kierunków strzelania poszczególnych plutonów podczas rażenia jednego celu

Odległość strzelania	Różnice kierunków strzelania poszczególnych plutonów – α [tys.]			
	Odległości między stanowiskami ogniowymi [m]			
	1000	1500	2000	2500
1000	10-00	15-00	20-00	25-00
1500	6-67	10-00	13-33	16-66
2000	5-00	7-50	10-00	12-50
3000	3-33	5-00	6-66	8-33
3333	3-00	4-54	6-06	7-57
4000	2-50	3-75	5-00	6-25
5000	2-00	3-00	4-00	5-00
6000	1-66	2-50	3-33	4-16
7000	1-42	2-14	2-85	3-57
8000	1-25	1-87	2-50	3-12

Źródło: Opracowanie własne

Analizując dane zawarte w tabeli 2, dochodzimy do wniosku, że w sytuacji, gdy rejonów plutonowych stanowisk ogniowych oddalone są od siebie 2500 m, różnice kierunków strzelania poszczególnych plutonów zawsze będą większe od 3-00. Wykorzystanie zatem wyników wstrzeliwania jednego plutonu przez drugi pluton w kompaniach wsparcia wyposażonych w moździerz 98 i 120 mm, jest niezasadne¹³.

Podczas określania nastaw na podstawie przeniesienia ognia, przy ugrupowaniu bojowym plutonami, powstają ograniczone możliwości wykorzystania wyników tworzenia celów pomocniczych przez poszczególne plutony. Aby zapewnić możliwość określania nastaw w całej szerokości rejonu odpowiedzialności ogniowej batalionu, należałoby utworzyć trzy cele pomocnicze na jednej odległości i trzech kierunkach z dwóch tymczasowych stanowisk ogniowych. Wariant tworzenia celów pomocniczych w opisaney sytuacji przedstawiono na rysunku 4.

Rys. 4. Sposób tworzenia celów pomocniczych z tymczasowego stanowiska ogniowego, w dwóch rejonach – ugrupowanie kompanii wsparcia plutonami - wariant

Źródło: Opracowanie własne

Tworzenie celów pomocniczych obsługiwałyby dwie drużyny dowodzenia. Po zakończonym tworzeniu celów pomocniczych, dowódcy plutonów ogniowych powinni przekazać sobie dane o celach pomocniczych. Określanie nastaw odbywałoby się w obu plutonach sposobem uproszczonym. Z zaprezentowanych rozważań wynika, że dowódca kompanii wsparcia po utworzeniu trzech celów pomocniczych, będzie miał możliwość wykonywania zadań ogniowych na podstawie przeniesienia ognia w zakresie donośności 1500 m – 3500 m w pasie o szerokości 18-00 w rejonie

¹³ Maksymalna donośność strzelania dla moździerza 120 mm – 5520 m, z dodatkowym napędem raketowym 8100 m, dla moździerza 98 mm – 7227 m.

odpowiedzialności ogniowej batalionu. Oznacza to, że dowódca kompanii wsparcia uzyska możliwość bardziej skutecznego i szybszego wykonywania zadań ogniowych. Należy także zaznaczyć, że poprzez przeniesienie ognia, uzyskujemy możliwość rażenia celów nieobserwowanych.

PODSUMOWANIE

Zaprezentowana analiza wybranych problemów związanych z wykonywaniem zadań ogniowych kompanią wsparcia ugrupowaną plutonami, jest tylko wstępem do podjęcia dalszych badań nad sposobem jej działania. Istnieje wiele obszarów, w których brakuje rozwiązań systemowych. Przeprowadzona analiza prowadzi do wniosku, że różnorodne taktycznie - ogniowe warunki prowadzenia działań bojowych, wymagać będą od dowódcy kompanii wsparcia elastycznego i nieszablonowego stosowania przedstawionych zasad. Należy zdawać sobie sprawę, że nie istnieją gotowe procedury na wszystkie sytuacje mogące mieć miejsce podczas prowadzenia działań bojowych. Przedstawione warianty rozwiązań mogą stanowić przyczynek do dalszych przemyśleń w tym względzie oraz opracowania adekwatnych reguł i procedur dostosowanych do wykonania zadań wsparcia ogniowego za pomocą pododdziałów moździerzy.

LITERATURA

1. *Instrukcja strzelania i kierowania ogniem pododdziałów artylerii naziemnej, dywizjon, bateria, pluton, działo*, Sztab Generalny Wojska Polskiego, Warszawa 1993.
2. *Instrukcja strzelania i kierowania ogniem artylerii naziemnej*, cz. II, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1986.
3. *Objaśnienia do Instrukcji strzelania i kierowania ogniem artylerii naziemnej*, cz. I, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1989.
4. *Podręcznik Strzelanie i kierowanie ogniem artylerii naziemnej*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1987.
5. *Regulamin działań taktycznych artylerii (kompania wsparcia)*, Dowództwo Wojsk Lądowych, Warszawa 2001.
6. *Tabele strzelnicze do 120 mm moździerzy wz. 1938 i wz. 1943 pocisk odłamkowo-burzący z dodatkowym napędem raketowym OF-NMR*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1990.
7. *Tabele strzelnicze do moździerzy M-98 pocisk odłamkowo – burzący*, Dowództwo Wojsk Lądowych, Szefostwo Wojsk Rakietowych i Artylerii, Warszawa 2007.

USE OF MORTAR BATTERY DURING FIRE SUPPORT TASKS EXECUTION

Summary

The article contains rudimentary information related to the use of troop-formed mortar battery deployed on firing positions. Furthermore, the authors depict the way in which the objective is

fired upon by the whole mortar battery and the procedures according to which settings are determined, taking account of troop firing positions.

Key words: *mortar battery, fire support, combat operations*

Artykuł recenzował: prof. dr hab. Czesław JARECKI